

**A Magyar Nemzeti Bank
Környezetvédelmi Nyilatkozata
2014**

Tartalom

1. Bevezetés
2. A Magyar Nemzeti Bank tevékenysége
3. A Magyar Nemzeti Bank épületei
4. Környezeti Politika
5. Környezetirányítási rendszerünk bemutatása
6. Az MNB működésének környezeti hatásai
7. Környezeti teljesítményünk bemutatása
8. Kommunikáció
9. Környezetvédelmi vállalások
10. Hitelesítési Záradék

Intézményi adatok

Intézmény neve: Magyar Nemzeti Bank

Intézmény székhelye: 1054 Budapest, Szabadság tér 8-9.

Létszám: 1088 fő

Alapítás dátuma: 1924

Tevékenység: jegybank

Intézmény telephelyei: Szabadság téri épület 1054 Budapest, Szabadság tér 8-9.;

Logisztikai Központ 1239 Budapest Európa utca 1.; Krisztina körúti telephely 1013 Budapest, Krisztina krt. 39.

Kapcsolattartó: Fekete Gábor

Telefon: +36 1 1428 2600/1584

Fax: +36 1 429 8000

E-mail: feketeg@mn.hu

1. Bevezetés

A Magyar Nemzeti Bank törvényi felhatalmazása alapján az ország jegybankjaként kiemelt helyet képvisel a hazai pénzügyi piacon, és az állami intézményrendszeren belül is. Az MNB stabilitási mandátuma, felelőssége a társadalmi jólét egyik alappillérét jelenti. Tevékenysége makrogazdasági szempontból meghatározó jelentőségű, de e mellett érzékelhető hatása van a mikrokörnyezetre, és végső soron a magyar lakosság egészének életére is. Mindezek alapján az MNB „külső érintetti köre” rendkívül széles és lényegében lefedi a magyar társadalom egészét, ezért a jegybank a jövőben e kiemelt szerepének megfelelő felelősségtejes és hangsúlyos szerepet kíván betölteni társadalmi szerepvállalásai során.

A fenntarthatóságra irányuló, természeti és épített környezettel szembeni általános intézményi felelősség mellett az MNB meghatározó állami intézményként példaértékű és élenjáró gyakorlatot kialakítására törekszik a környezetvédelem terén.

A Magyar Nemzeti Bank 2013 decemberében elfogadott, 2014-2016. évekre vonatkozó hároméves társadalmi felelősségvállalási stratégiájának középpontjában az MNB alapvető feladataihoz illeszkedő, szakmai jellegű támogatások nyújtása, valamint olyan programokhoz kötődő szerepvállalás áll, amelyek össztársadalmi célok megvalósulását segítik elő, így az oktatás, a tudományos tevékenység, a pénzügyi ismeretterjesztés, a kultúra és a karitatív célú adományozás széles palettáját ölelik fel. A jegybank társadalmi felelősségvállalási (CSR) programját a közpénzzel való tudatos gazdálkodás mentén alakította ki.

A társadalmi felelősségvállalási stratégia irányvonalai mentén áttekintésre került a jegybank környezetvédelmi tevékenysége. Helyzetfelmérést végeztünk, amely alapján meghatároztuk a Magyar Nemzeti Bank környezetvédelmi stratégiájának fókuszterületeit.

A környezeti hatások értékelése és elemzése alapján stratégia fő irányvonala az MNB épületei-, valamint a készpénzellátási lánc környezetközpontú fejlesztését érinti. Jó alapnak tekintjük a 2011-ben bevezetett Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési Rendszert, amelynek alapjául az Európai Parlament és a Tanács 1221/2001/EK rendeletében szabályozott un. EMAS (Eco- Management, and Audit Scheme) szolgál. Ezt a környezetközpontú irányítási rendszert a jövőben továbbfejlesztjük annak érdekében, hogy a Környezeti Politikában meghatározott célkitűzéseink megvalósuljanak, ezáltal pedig az MNB környezeti teljesítménye folyamatosan javuljon.

A környezettudatos működést előmozdító jövőbeni kezdeményezéseink során is azt az alapelvet követjük, hogy az MNB-ben a „jó gazda” gondosságával, a közpénzek hatékony felhasználását szem előtt tartva szülessenek döntéseink. Ehhez az alapelvhez ragaszkodtunk az MNB Környezeti Politikájának megalkotásakor és a környezetvédelmi programunk kialakítása során is.

A Magyar Nemzeti Bank vezetése elkötelezett a környezettudatos működés megvalósításában.

dr. Matolcsy György

2. A Magyar Nemzeti Bank tevékenysége

A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban: MNB, jegybank) speciális részvénytársasági formában működő jogi személy, tevékenységét az MNB 2013. évi CXXXIX. tv.-ben meghatározott körben végzi. A 2013. október 1-jétől hatályos MNB tv. alapján az MNB alapvető és egyéb feladatai bővültek. A korábbi jegybanki feladat, a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitására vonatkozó politika kialakítása és vitele támogatására vonatkozó jegybanki feladat helyett 2013. október 1-jétől az elsődleges makroprudenciális politika alakítójává vált az MNB. Ezenkívül a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét ellátó önálló szerv, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének 2013. október 1-jével való megszűnésével az általa ellátott feladatokat az MNB vette át, így a pénzügyi közvetítőrendszer felügyelete, a Pénzügyi Békéltető Testület működtetése is az MNB feladatává vált. Ezen túl az MNB feladatkörébe tartozik, hogy szanalási hatóságként eljárjon. Összhangban az MNB tv.-ben meghatározott ezen feladatokkal a Magyar Nemzeti Bank nemcsak a Központi Bankok Európai Rendszerének, hanem 2013. október 1-jétől a Pénzügyi Felügyeleték Európai Rendszerének is tagja. Az MNB ez utóbbi tagságára tekintettel ellátja az Európai Bankhatóság, az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatónyugdíj-hatóság, az Európai Értékpapír-piaci Hatóság és — az MNB tv. által ezen hatállyal nevesítetten — az Európai Rendszerkockázati Testület hatásköréből eredő feladatokat.

Az MNB elsődleges céljairól, alapvető feladatairól, intézményi, működési, személyi és pénzügyi függetlenségéről, működéséről rendelkező MNB tv. — az Európai Unió működéséről szóló szerződés 127. cikkével összhangban — deklarálja, hogy az MNB elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása. A jegybank e cél veszélyeztetése nélkül támogatja a pénzügyi közvetítőrendszer stabilitásának fenntartását, ellenálló képességének növelését, a gazdasági növekedéshez való fenntartható hozzájárulásának biztosítását és a rendelkezésére álló eszközökkel a kormány gazdaságpolitikáját.

Az MNB tv. — az Európai Unió működéséről szóló szerződés 130. cikkével összhangban — a jegybank függetlenségét is rögzíti. A jegybanki függetlenség alapján az MNB, valamint szerveinek tagjai az MNB tv.-ben foglalt feladataik végrehajtása és kötelességeik teljesítése során függetlenek, nem kérhetnek és nem fogadhatnak el utasításokat a kormánytól, az Európai Központi Bank és a Pénzügyi Felügyeleték Európai Rendszeréből eredő tagság kivételével az Európai Unió intézményeitől, szerveitől és hivatalaitól, a tagállamok kormányaitól vagy bármilyen más szervezettől, illetve politikai párttól. A kormány vagy bármilyen más szervezet köteles tiszteletben tartani ezt az elvet, és nem kísérelheti meg az MNB, valamint szervei tagjainak befolyásolását feladataik ellátása során.

Az MNB alapvető feladatai a következők:

- meghatározza és megvalósítja a monetáris politikát;
- kizárólagos jogosultként törvényes fizetőeszköznek minősülő bankjegyet és érmét bocsát ki, ideértve az emlékbankjegyet és emlékérmét is;
- kizárólagos jogosultként a magyar gazdaság külső stabilitásának megőrzése érdekében hivatalos deviza- és aranytartalékokat képez és kezeli azt;
- kizárólagos jogosultként a devizatartalék kezelésével és az árfolyampolitika végrehajtásával kapcsolatban devizaműveleteket végez;
- kizárólagos jogosultként felvigyázza a fizetési és elszámolási, valamint értékpapír-elszámolási rendszereket, ennek keretében felvigyázza a rendszer, valamint a központi szerződő fél tevékenységet végző szervezet tevékenységét e rendszerek biztonságos és hatékony működése, továbbá a pénzforgalom zavartalan lebonyolítása érdekében, továbbá az MNB tv.-ben meghatározott jogkörében részt vesz e rendszerek kialakításában;
- a feladatai ellátásához és az Európai Unió működéséről szóló szerződéshez fűzött, a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányáról szóló (4.) Jegyzőkönyv 5. cikkében meghatározott, az Európai Központi Bankkal szemben fennálló statisztikai adatszolgáltatási kötelezettség teljesítéséhez szükséges statisztikai információkat gyűjt és hoz nyilvánosságra;
- kialakítja a pénzügyi közvetítőrendszer ellenálló képességének növelését, valamint a pénzügyi közvetítőrendszernek a gazdasági növekedéshez való fenntartható hozzájárulásának biztosítását célzó makroprudenciális politikát, ennek érdekében az MNB-ben meghatározott keretek között feltárja a pénzügyi közvetítőrendszer egészét fenyegető üzleti és gazdasági kockázatokat, elősegíti a rendszerszintű kockázatok kialakulásának megelőzését, valamint a már kialakult rendszerszintű kockázatok csökkentését vagy megszüntetését, továbbá hitelpiaci zavar esetén a hitelezés ösztönzésével, a túlzott hitelkiáramlás esetén annak visszafogásával járul hozzá a közvetítőrendszer gazdaságfinanszírozó funkciójának kiegyensúlyozott megvalósulásához.

Az MNB alapvető feladatain túli feladatai a következők:

- szanálási hatóságként jár el;
- kizárólagosan ellátja a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletét
 - a) a pénzügyi közvetítőrendszer zavartalan, átlátható és hatékony működésének biztosítása,
 - b) a pénzügyi közvetítőrendszer részét képező személyek és szervezetek prudens működésének elősegítése, a tulajdonosok gondos joggyakorlásának felügyelete,
 - c) az egyes pénzügyi szervezeteket, illetve a pénzügyi szervezetek egyes szektorait fenyegető, nem kívánatos üzleti és gazdasági kockázatok feltárása, a már kialakult egyedi vagy szektoriális kockázatok csökkentése vagy megszüntetése, illetve az egyes pénzügyi szervezetek prudens működésének biztosítása érdekében megelőző intézkedések alkalmazása,
 - d) a pénzügyi szervezetek által nyújtott szolgáltatásokat igénybevevők érdekeinek védelme, a pénzügyi közvetítőrendszerrel szembeni közbizalom erősítése céljából;
- ellátja a fogyasztó és a pénzügyi közvetítőrendszer szervezetei között létrejött – szolgáltatás igénybevételére vonatkozó – jogviszony létrejöttével és teljesítésével kapcsolatos vitás ügy bírósági eljáráson kívüli rendezését a Pénzügyi Békéltető Testület útján. Az MNB számára ezeken túl törvény, valamint a pénzügyi közvetítőrendszer felügyeletéhez kapcsolódóan törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabály állapíthat meg feladatot, amelynek összhangban kell állnia az MNB-nek az MNB tv.-ben meghatározott alapvető feladataival és felelősségével.

A Magyar Nemzeti Bank legfőbb döntéshozó testülete a Monetáris Tanács, amely az irányadó alapkamatról hoz döntést.

A Magyar Nemzeti Bank rövid története

Az első világháborút követően, a Monarchia felbomlása után az Osztrák–Magyar Bank funkcióit 1921-től a későbbi jegybank elődje, a Magyar Királyi Állami Jegyintézet vette át. A jegyintézet közhivatalként, a pénzügyminisztérium főfelügyelete alatt működött, elsődleges feladata a bankjegykibocsátás és a költségvetés finanszírozása volt. Első elnökéül Popovics Sándort nevezték ki. A békeszerződés értelmében a budapesti főintézeten kívül 16 fiók maradt az ország területén, és a banképületeket szintén átvették.

A Magyar Nemzeti Bank 1924. május 24-én, az Akadémia dísztermében tartott közgyűlésen, részvénytársasági formában kezdte meg tevékenységét Popovics Sándor vezetésével. A központi bank alapszabálya a klasszikus hagyományokra épült, mintául az Osztrák-Magyar Bank dokumentuma szolgált. A törvény kimondta, hogy a bank a pénzforgalom szabályozásáért, az ország fizetőképességének fenntartásáért, valamint a hazai pénz értékállóságáért felel. Függetlenségét a kor elvárásainak megfelelően biztosították, az állam nem vehetett fel hitelt a banktól.

Az 1944-ben a német megszállás az MNB működésére is rányomta bélyegét. A háború előrehaladtával az MNB tisztviselői Spitalam Pyhrnbe, egy osztrák településre menekítették a bank és a magyar állam vagyonát: 600 ládányi, 33 tonna aranykészletet, bankjegyeket, valamint iratokat. Az akkori jegybanki vezetők és tisztviselők bátor fellépésének és némi szerencsének is köszönhetően – a cseh vagy francia államvagyon sorsával ellentétben – a magyar aranykészlet nem esett a hadviselés áldozatául, és 1946 augusztusában hiánytalanul érkezett vissza Magyarországra.

Egyszintű bankrendszer

1948–49-ben a szovjet típusú tervgazdálkodás bevezetésével a magyar bankrendszer egyszintűvé vált. A jegybank addig magánkézben lévő részvényeit „államosították”. A Magyar Nemzeti Bank lett – a jegybanki funkciók betöltése mellett – gyakorlatilag az egyetlen kereskedelmi bank. Vezette a gazdálkodó szervezetek, tanácsok s más intézmények számláit, hitelt nyújtott nekik, gyűjtötte betéteiket, változatlanul érvényesítette az állami devizamonopóliumot. A megnövekedett feladatok nemcsak a létszám növelését, hanem a hálózat bővítését is szükségessé tették.

Kétszintű bankrendszer

Az 1987. január 1-jével elkezdődött bankreform keretében az MNB-ből kivált részlegekből alakuló kereskedelmi bankokhoz

kerültek a fiókok, a megyei igazgatóságok számlavezető részlegei és a jegybank korábbi pest megyei igazgatósága. A kétszintű bankrendszer visszaállításával vált lehetővé az, elsődlegesen a monetáris politikáért felelős jegybank kialakítása. Az 1991-es jegybanktörvény elfogadása, majd az 1994-es és 1996-os módosítása megteremtette a kor követelményeinek megfelelő független jegybanki működés feltételeit.

Modern jegybank

A 2001-ben hatályba lépett, a bank elsődleges céljairól, alapvető feladatairól, intézményi, szervezeti, személyi, pénzügyi függetlenségéről, működéséről rendelkező törvény, jelentős változásokat hozott a bank életében és tevékenységének fő hangsúlyaiiban. Az Európai Közösségek Letrehozó Szerződés 105. cikkével összhangban deklarálta, hogy

az MNB elsődleges célja az árstabilitás elérése és fenntartása. A jegybank csupán e cél veszélyeztetése nélkül támogatja – a rendelkezésre álló monetáris eszközökkel – a kormány gazdaságpolitikájának megvalósulását.

Az árstabilitás elérése és fenntartása érdekében az MNB jelenlegi, legfontosabb célja az inflációs cél elérése és szinten tartása.

3. A Magyar Nemzeti Bank épületei

Az MNB tevékenységét három telephelyen végzi. Az V. kerületben található Szabadság téri épületben alapvetően irodai jellegű tevékenység zajlik. Az MNB 2008-ban vette birtokba a zöldmezős beruházként megvalósult Logisztikai központját, ahová a készpénzlogisztikai tevékenység költözött. A készpénzlogisztikai tevékenységet magasszintű automatizáltság jellemzi, ebből adódóan a munkatársak tevékenysége környezeti szempontból az üzemi területeken is inkább irodai jellegű. A 2013. évi MNBPSZÁF integráció kapcsán az MNB portfóliója a Krisztina körúti épülettel bővült.

Szabadság téri Székház

A XIX. század végén egyetlen hatalmas épületkolosszus állt a Szabadság tér helyén, mégpedig a II. József idején Isidore Marcello Canevale tervei szerint 1786-ban épült Újépület (Neugebäude). Az épület a porosz-francia háború idején hadifoglyok börtöne volt, később kaszárnya lett, majd az 1848–49-es szabadságharc bukása után a magyar hazafiak börtöne és kivégzőhelye lett. A kiegyezés után az Újépületet először nyomdává, majd árvaházzá akarták átalakítani, de végül 1897-ben lebontották. Az épület helyét 28 parcellára osztva bocsátották áruba. A vevők között volt a budapesti székházzal még nem rendelkező Osztrák–Magyar Bank és a Magyar Királyi Posta-takarékpénztár is. Az Osztrák–Magyar Bank budapesti főintézetének József nádor téren álló – később lebontott – székháza jegybank-épületnek nem volt alkalmas, ezért új székház építéséről határoztak. Az építkezéshez kiváló helynek bizonyult a már belvárosnak számító, de még beépítetlen Szabadság tér. Az Osztrák–Magyar Bank 1900 nyarán írta ki pályázatát budapesti főintézetének tervezésére, amelyet Alpár Ignác nyert meg. Az építkezés 1902 tavaszán kezdődött és három év múlva, 1905 tavaszán fejeződött be. Monumentális palotahomlokzatú épület készült el, 12 méter magas, másfél méter átmérőjű, két szintet átfogó oszlopokkal. Az épület 1976 óta műemlékvédelem alatt áll, ami a további fejlesztési lehetőségeket jelentősen behatárolja, a korszerűsítési törekvéseket korlátozhatja.

Logisztikai központ

A XXIII. kerületi BILK (Budapesti Intermodális Logisztikai Központ) ipari telepen belül található Logisztikai központ fő funkciója a készpénzlogisztikai tevékenységre koncentrálódik (pénztárolás, pénzfeldolgozás és disztribúció). Az MNB leányvállalata, a Magyar Pénzverő Z rt. székhelye is ezen a területen belül, a Logisztikai központban található, tevékenységét itt végzi.

A Logisztikai Központ egy 5,6 ha-os területen helyezkedik el, a nettó 14.021m²-es területű épület együttest 10 000 m²-t meghaladó zöld parkosított terület veszi körül, amelyen telepítésre került, több mint 150 oszlopos juhar. Az épület egy része irodaházként funkcionál, amelyben az irodahelyiségek, tárgyalók, teakonyhák, közlekedők és vizesblokkok két szinten, 1.850 m² alapterületen kerültek kialakításra, szervesen kapcsolódva a technológiai folyamatokat ellátó területekhez.

A zöldmezős beruházással megszűntek a pénzkészletek és a pénzfeldolgozási tevékenység belvárosi elhelyezkedéséből adódó hátrányok, a közlekedési, megközelíthetőségi szempontok kedvezőbbé váltak.

A Logisztikai központ jelenlegi beépítettsége, adottságai, illetve kialakítása nagyobb mozgásteret biztosít környezetvédelmi célú fejlesztések megvalósítására.

Krisztina körúti telephely

A Krisztina Plaza irodaház Budapest I. ker. Krisztina krt. 39. sz. alatti 3 600 m² területű, közvetlenül a Vérmezővel szemben fekvő ingatlanon épült fel, az ingatlan átadására 2001-ben került sor, amelyet a Bank jelenleg is bérleti konstrukcióban használ. A közel 20 000 m² bruttó területű épület 7 emeletén irodahelyiségek kerültek kialakításra, a földszinten irodai és

szerviz területek mellett egy étterem, illetve kereskedelmi egységek helyezkednek el. Az épület önálló épületrészében, az ún. „déli blokkban” 6 086 m² területen kerültek kialakításra az irodák, az egyes főosztályok és szakmai, illetve funkcionális területek elhelyezése az objektumon belül. Az épület modern klímarendszerrel ellátott, az MNB által használt épületrész hűtési és fűtési rendszere az irodaház többi részétől függetlenül működtethető. Az irodahelyiségekben az előírásoknak megfelelő, a nagyobb, ún. egylégtérű irodákban az előírásokat meghaladó fényerejű a megvilágítási szint. Valamennyi iroda- és funkcionális helyiség természetes fényvel rendelkezik.

4. Környezeti Politika

Magyar Nemzeti Bank Környezeti Politikája (2014-2016)

A Magyar Nemzeti Bank (a továbbiakban MNB) a társadalmi felelősségvállalási stratégiájában kinyilvánította a környezet iránt érzett felelősségét is. E felelősségtől vezérelve alkotta meg a Bank a Környezeti Politikát és egyben elkötelezi magát a környezeti teljesítmény folyamatos javítása mellett.

A környezeti teljesítmény javítása érdekében az MNB Környezetközpontú Irányítási Rendszert működtet, melynek alapjául az Európai Parlament és a Tanács 1221/2009/EK rendelete (az EMAS rendelet, Eco-Management and Audit Scheme) szolgál. Az MNB gondoskodik a rendszer hatékony működéséről, fejlesztéséről.

Alapelvek

- A Bank korszerű, nemzetközi szinten is elismert környezetvédelmi gyakorlatot folytat, különböző nemzetközi környezetvédelmi tanúsítványok megszerzésén és folyamatos megújításán keresztül a szervezeti kereteken túlmutató, az intézményi példamutatást reprezentáló programokat működtet, melyek egyúttal az MNB társadalmi presztízsét is emelik.
- A környezeti politika megvalósítása során az MNB cselekvéseit alapvetően a közpénzekkel való gazdálkodás felelőssége, mint társadalmi elvárás határozza meg, az elért eredmények fontos szerepet játszanak az érintettek felé történő példamutatásban.
- Az MNB teljes mértékben eleget tesz a környezetvédelmi jogszabályi kötelezettségeinek, lehetőségeihez mérten, azokon túlmutató célokat tűz ki.
- Az MNB arra törekszik, hogy a működésével összefüggő környezeti terhelés a lehető legkisebb mértékű legyen.
- Az MNB fontosnak tartja a környezettudatos működés folyamatos fejlesztését és az új lehetőségek feltárására, alkalmazására törekszik.
- Az MNB ösztönzi munkatársai környezettudatosságát, környezeti felelősségvállalását és különös figyelmet szentel a munkába járás környezetbarát formáinak ösztönzésére.

Környezeti hatások értékelése

Környezeti célok, célkitűzések meghatározásának és értékelésének kereteit az EMAS rendelet alapján kialakított Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési rendszer (KÖVHIR) adja. Ebben a keretrendszerben azonosításra és értékelésre kerülnek a Bank működésének releváns környezeti tényezői.

Környezetvédelmi tevékenység fókuszterületei

Az MNB fő környezetvédelmi stratégiai irányvonala az alábbi területeket érinti:

- Az MNB törvényben rögzített feladatai ellátásához szükséges épületek környezettudatos fejlesztése.
- A magyarországi készpénzellátási lánc környezeti teljesítményének javítása.

Környezeti célkitűzés

Az MNB működéshez kapcsolódó környezeti tényezők és környezeti hatások értékelése alapján kerültek meghatározásra a környezeti teljesítmény javításának fő elemei:

1. **Energiahatékonyság növelése** (energiafogyasztás csökkentése, megújuló energia alkalmazása), **energiatudatosság fejlesztése** (szemléletformálás).
2. **Levegő, mint környezeti elem védelmének növelése** (a zaj, por, CO₂ terhelés csökkentése).
3. **A víz, mint alapvető létfontosságú környezeti elem védelme** (víztakarékos berendezések alkalmazása, vízszivárgást jelző rendszer kialakítása).
4. **Korszerű hulladékgazdálkodás megvalósítása, fejlesztése** (irodai hulladék mennyiségének csökkentése, hulladékszállítás költségeinek csökkentése, zöldhulladék-kezelés fejlesztése).
5. Munkatársak **közlekedési módjában a környezetbarát formák ösztönzése**.

Szemléletformálás

A Környezeti Politika az MNB minden munkavállalója számára iránymutató. Az MNB felső vezetése minden munkavállalótól elvárja, hogy a környezeti politika megvalósításában és környezeti célkitűzések elérésében aktívan közreműködjön. A munkavállalók környezettudatos szemléletének és a környezet iránti felelősségérzetének formálását, fejlesztését az MNB biztosítja.

Partnerek és beszállítók

Az MNB mellett partnerei számára is igyekszik fontossá tenni a környezetvédelem ügyét. Az MNB számára fontos, hogy telephelyein munkát végző szerződéses partnerek is elkötelezettek legyenek a környezetvédelem ügye iránt és hogy tevékenységüket a környezetvédelmi jogszabályok teljes körű betartásával, az MNB belső szabályainak és elvárásainak megfelelően végezzék. Az MNB a beszerzési eljárásai során a környezettudatos szempontok érvényesítésére törekszik.

Kommunikáció, transzparencia

A Környezeti Politikát a Magyar Nemzeti Bank elnöke hagyja jóvá. A Központi beszerzési és üzemeltetési igazgatóság gondoskodik arról, hogy az nyilvános, bárki számára hozzáférhető és naprakész legyen.

Az MNB a szervezet környezeti teljesítményét hitelesített „Környezetvédelmi Nyilatkozat” formájában hozza nyilvánosságra, amelyet internet honlapján hozzáférhetővé tesz.

Dr. Matolcsy György

elnök

5. Környezetirányítási rendszerünk bemutatása

Az MNB a korábbi években számos környezettudatos beruházást valósított meg, illetve olyan kezdeményezéseket indított, amelyek kézzel fogható eredményeket hoztak a szervezet környezeti teljesítményében. Környezeti teljesítményünk fenntartása, illetve további fejlesztése érdekében 2011-ben az EMAS környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszer követelményeit alapul véve vezettük be környezetirányítási rendszerünket. Megszereztük és évente megújítottuk EMAS tanúsítványunkat. A környezetvédelmi vezetési rendszerünket úgy alakítottuk ki, hogy a jelentős hatást okozó környezeti tényezőket folyamatosan ellenőrzés alatt tartjuk, mutatószámok alkalmazásával a környezeti teljesítményünk megcélzott és évről-évre történő javítását megvalósítsuk, az ezzel kapcsolatos céljainkat és elért eredményeinket független auditor hitelesítését követően nyilvánossá tegyük. Környezetirányítási rendszerünk első hároméves ciklusa 2013-ban véget ért. Az elért eredményeink arra ösztönöznek bennünket, hogy a rendszert tartjuk fenn és fejlesszük tovább, első lépésként a Krisztina körüti telephelyre való kiterjesztéssel, ahol az MNB munkavállalóinak közel 40 %-ka dolgozik.

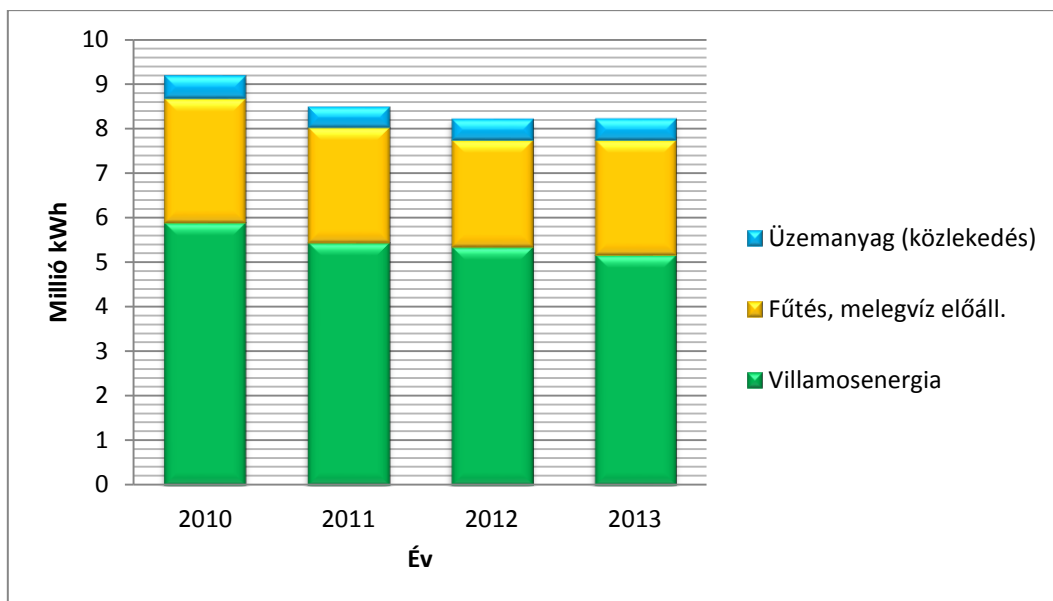
Az MNB Környezeti Politikája fémjelzi az MNB vezetésének a környezettudatosság iránti elkötelezettségét, a fenntartható fejlődés elvével való azonosulását. Az Etikai Kódex normái kiterjednek a munkavállalókra vonatkozó alapvető környezetvédelmi követelményekre, konkrét munkáltatói elvárások fogalmazódnak meg benne. A Magyar Nemzeti Bank környezetvédelmi szabályzatában kerül rögzítése a környezetvédelmi vezetési rendszer leírása, „kézikönyv” szintű szabályozása és az olyan részletszabályozások, mint az Adatgyűjtési és mutatószám alrendszer, a Nyilvántartási alrendszer, a Belső környezetvédelmi ellenőrzési alrendszer, valamint a Hitelesítési eljárás, nyilvántartásba vételi alrendszer szabályait tartalmazzák. A környezetvédelmi vezetési rendszer működtetésében, fenntartásában felelősséggel bíró munkavállalók munkaköri leírásai kiegészültek a kapcsolódó feladatokkal. Környezetvédelmi nyilatkozat, mely évente megújításra kerül, összefoglalja és bemutatja környezeti teljesítményünk javítására vonatkozó céljainkat és elért eredményeinket.

6. Az MNB működésének környezeti hatásai

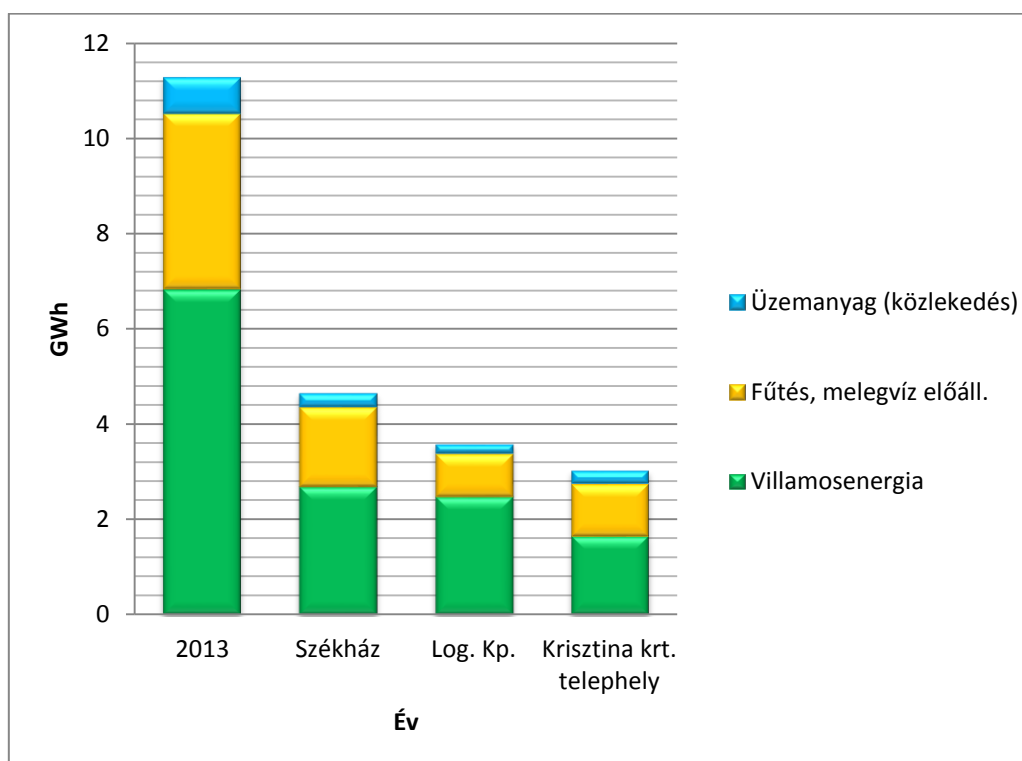
Az MNB a környezeti hatások felmérésére az Európai Unióban leggyakrabban alkalmazott, úgynevezett „ökotérképezés” módszerét alkalmazta. A módszer segítségével könnyen és közérthető módon, térképek készítésével azonosítottuk a működéshez kapcsolódó közvetlen és közvetett környezeti tényezőket, azok környezeti hatásait, valamint a jó és a kevésbé jó gyakorlatokat egyaránt. A térképezés során semmi sem marad feltáratlanul, pontos képet kapunk tevékenységeink környezeti hatásairól. Az ökotérképek elkészítését követően, az azonosított környezeti tényezőket a meghatározott értékelési szempont szerint súlyozásos pontozással értékeltük. A pontozás végeredményeképpen állt elő az a prioritási sorrend, amely alapján meghatároztuk a jelentős környezeti tényezőket. Az MNB tevékenységéhez kapcsolódó jelentős környezeti tényezők, illetve területek az energiafelhasználás, levegőszennyezés, a víz- és a hulladékgazdálkodás. E négy kiemelt terület mellett azonosítottunk kevésbé fajsúlyos tényezőket is (pl. anyagfelhasználás, biodiverzitás, stb.), amelyek alakulását a környezeti teljesítményünk javításának folyamatában mindenképp figyelemmel kísérjük. A Szabadság téri székház és a Logisztikai központ ökotérképeit felülvizsgáltuk és a környezeti hatásokat újra értékeltük. Emellett, új ökotérképeket és környezeti hatásvértékelést végeztünk a Krisztina körüti telephely esetében.

Energia

Magyarországon az összes energiafelhasználás 39-42%-át az épületek emésztik fel, az MNB-ben azonban ennél jóval nagyobb az arány, hiszen az épületeinkben zajló tevékenységhez kapcsolódik az összes energiafelhasználás 90-95%-a. Az MNB teljes energiafelhasználása három év alatt 10,2 %-kal (974 323 kWh) csökkent, ami 50 családi ház teljes éves energiaszükségletének felel meg.



1. sz. ábra Az MNB teljes energia-fogyasztásának alakulása 2010-2013 között
(Székház és Logisztikai központ)



2. sz. ábra Az MNB teljes energia-fogyasztása 2013-ban
(Székház, Logisztikai központ és Krisztina körüti telephely)

I. Villamosenergia-fogyasztás

A teljes energiafelhasználáson belül legnagyobb arányt - az irodai működés mellett a készpénzlogisztikai tevékenység magas fokú automatizáltsága miatt is - a villamosenergia-fogyasztás képviseli, az elmúlt három évben leginkább erre a területre koncentráltunk. A villamos energia-fogyasztás csökkenése meghaladta a 10 %-ot, ezen belül a Székházban közel 20 %-os csökkenést értünk el, ami 2013. évi áron számolva összességében közel 30 Mft. költségmegtakarítást jelent. Az intézkedések magukban foglaltak működésracionalizálást, világításkorszerűsítést (energiatakarékos fény-

források alkalmazását), hagyományos asztali számítógépek note-book-okra cserélését, a tér- és biztonsági világítások átalakítását, és egyéb intézkedéseket is.

II. A fűtéshez és a melegvíz-előállításához szükséges energiafelhasználás alakulása

A fűtéshez és a melegvíz-előállításához szükséges energiafelhasználás a 2010. évi bázishoz képest 7,4 %-kal volt alacsonyabb. A csökkenésben meghatározó szerepe volt az időjárás alakulásának. A fűtéshez és melegvíz előállításához szükséges energia a teljes energiaszükséglet 30 %-át teszi ki.

III. Közlekedéshez kapcsolódó energia-felhasználás alakulása

Az energiafelhasználás legkisebb hányadát (6 %) a gépjárműflotta üzemanyag felhasználása adja. A növekvő futásteljesítményt az üzemanyag felhasználás növekedése csak elhanyagolható mértékben követte, a személygépkocsik átlagfogyasztása csökkent, amely jellemzően a fiatalabb, korszerűbb gépjárműparkra, valamint a belföldi távolsági utak arányának növekedésére vezethető vissza.

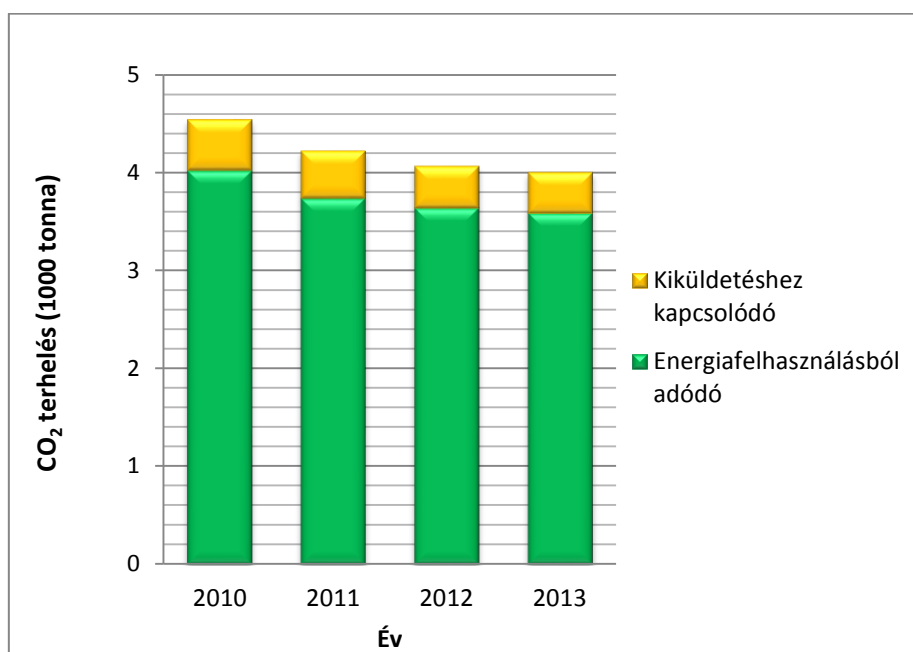
2013. október 1-vel jelentős szervezeti átalakítás történt, az MNB szervezetébe integrálódott a korábbi PSZÁF. Az integrációkapcsán újabb irodaépület került az MNB üzemeltetési hatáskörébe, az MNB 2013. évi teljes energiafelhasználása 11,3 GWh, ezt tekintjük bázisnak a második, 2014-2016. közötti EMAS ciklusban.

A Környezeti Politikában meghatározott célkitűzéseinkhez kapcsolódóan a teljes energiafelhasználást tovább kívánjuk csökkenteni, kidolgozott programokkal rendelkezünk arra vonatkozóan, hogy 2016-ig további fogyasztáscsökkenést érjünk el.

Levegő

Környezetet terhelő kibocsátásaink

Az MNB levegőterhelése döntő mértékben az épületek üzemeltetéséhez kapcsolódik, kismértékben a különböző technológiák alkalmazása során keletkező CO₂ terhelésből ered. Az MNB tevékenységéhez kapcsolódóan a különböző utazások (munkába járás; kiküldetések) során is számolhatunk kisebb mértékű CO₂ szennyezéssel. Az épületeink működéséhez, illetve a nagyfokú biztonsági követelmények alapján kialakított rendszerek háttérellátását biztosító berendezéseink pontforrásainak (kazánok, brikettáló, diesel aggregátorok) káros anyag kibocsátása azonban elenyésző mértékű.



Az MNB teljes energia-fogyasztása 2013-ban
(Székház, Logisztikai központ, Krisztina körúti telephely)

Munkahelyi levegő

Általános érvényű alapkövetelmény, hogy az MNB működése során betartja a mindenkor hatályos jogszabályokat, így a számára előírt környezetvédelmi normák mellett a munka- és egészségbiztonsági követelményeket is teljesíti. Ennek megfelelően fokozott figyelmet fordítunk a biztonsági követelmények miatt az ún. „zárt kialakítású” területeken folyó munkavégzésre, a levegő minőségét ezeken a területeken rendszeresen vizsgáljuk, mérjük.

Vízgazdálkodás

Az elmúlt három évben ezen a területen a fogyasztást folyamatosan nyomon követtük és elemeztük. Felismerve azt, hogy a víz stratégiai fontossága egyre inkább felértékelődik – hiszen szerepe nélkülözhetetlen a mindennapi életünk során – ezért Környezeti Politikánkban prioritásként kezeljük ezt a területet, épületfejlesztési programjaink meghatározása során kiemelt figyelmet fogunk fordítani a víztakarékos megoldásokra.

Hulladékgazdálkodás

Az elmúlt években az MNB továbbfejlesztette hulladékgazdálkodási tevékenységét, épületeiben a szelektív hulladékgyűjtés általános gyakorlattá vált. Veszélyes hulladék keletkezését, kezelését az üzemeltető partnereinkkel kialakított új modellekkel optimalizáltuk. Nyilvántartásaink szerint a közel 400 típusból mindössze 5 típusú veszélyes hulladékot azonosítottunk az elmúlt években. 2013 végére mind a típusok előfordulásában, mind pedig a veszélyes hulladék mennyiségében jelentős csökkenést értünk el. Az elért eredményeket figyelembe véve tovább kívánjuk korszerűsíteni hulladékgazdálkodási tevékenységünket, a működő hulladék monitoring rendszerünkbe integráljuk a Krisztina körúti épületet. Tekintettel arra, hogy a teljes hulladék mennyiségén belül továbbra is magas arányt képvisel a kommunális hulladék, a középtávú stratégiai időhorizonton ennek csökkentését célozzuk meg.

7. Környezeti teljesítményünk bemutatása

A fentebb, részletesen ismertetett jelentős környezeti tényezők mellett fontos megemlítenünk, hogy az elmúlt három évben anyagfelhasználásunk jelentős mértékben csökkent. A készpénzlogisztikai folyamatok során használt anyagok esetében jelentős előrelépés történt: 2010 áprilisától az MNB ösztönzi, hogy a készpénzlogisztikai szolgáltatók a bankjegyeket, kellékanyagok (bankjegycsomagoló tasak; bankjegyköteg fedlap; bankjegycsomag szalag) nélkül, többször felhasználható tároló eszközben (papírdoboz) szállítsák be a Logisztikai Központba. A hulladékká váló kellékanyagok esetében ez az intézkedés három év alatt 50%-ot meghaladó mértékű csökkenést eredményezett.

Az MNB a Székházban és a Logisztikai központban is rendelkezik saját kúttal, így a vezetékes ivóvízellátás egy része tehermentessé vált. Ezt környezetvédelmi szempontból elsősorban a Logisztikai központ esetében érdemes kiemelni, ahol a jelentős kiterjedésű parkosított terület fenntartása több ezer m³ locsolóvizet igényel évente. Környezeti teljesítményünk összefoglaló áttekintését az alábbi táblázat tartalmazza.

1. sz. táblázat

Az MNB környezeti teljesítmény indikátorainak alakulása

(Székház és Logisztikai központ)

	2010	2011	2012	2013	2013/2010	R (2010)*	R (2013)*
Energia (kWh)							
Villamos energia	5 890 983	5 445 073	5 356 701	5 174 106	0,88	9 967,8	8 336,0
Fűtés, melegvíz előáll. energia	2 786 353	2 596 306	2 397 100	2 580 714	0,93	4 714,6	3 730,3
Anyag felhasználás							
Papír (ív)	3 195 500	2 283 500	2 127 000	2 677 500	0,84	5 407	3 310
Csomagolóanyag (kg; pénzföldg.)	5 892	4 295	3 554	2 925	0,50	n.e.	n.e.
Hulladék (kg)							
Kommunális hulladék	159 480	103 698	75 769	72 985	0,46	269,8	117,9
Szelektív műanyag	702	2 880	3 632	3 785	5,39	1,2	5,7
Szelektív üveg	2 840	3 295	3 194	1 666	0,59	4,8	5,0
Szelektív, megsemmisített papír	50 890	64 558	41 271	31 298	0,62	86,1	64,2
IT berend., egyéb elektronikai hull. nem veszélyes egyéb hulladék	11 795	0	5 445	3 295	0,28	20,0	8,5
Veszélyes hulladék	465	250	210	585	1,26	0,8	0,3
Összesen	226 172	174 681	129 521	113 614	0,50	382,7	201,6
Kibocsátások							
CO ₂ (teljes kibocsátás, tonna)**	4 544	4 229	4 075	4 012	0,88	7,7	6,3
CO ₂ (energia felhasználás tonna)	4 028	3 732	3 647	3 595	0,89	6,8	5,7
Nitrogén oxid (kg)	573	462	335	289	0,50	1,0	0,5
Szilárd anyag, por (kg)	36,13	32,22	32,71	19,42	0,54	0,1	0,1
Kéndioxid (kg)	0,42	0,52	0,37	0,24	0,57	0,0	0,0
Víz (m3)							
Hálózati vízfogyasztás	9 742	7 299	8 495	8 211	0,84	16,5	13,2
Vízfelhasználás saját kútból***	6 108	6 987	10 504	7 190	1,18	n.e.	n.e.
Biológiai sokféleség							
Zöld terület (m ² ; LOG Kp.)	11 000	11 000	11 000	11 000	1,00	18,6	17,1
Beépítés mértéke (LOG Kp.)	20,6	20,6	20,6	10,6	0,51	n.e.	n.e.
Fák száma (db. LOG Kp.)	164	164	164	164	1,00	n.e.	n.e.

*R: Az EMAS Rendeletben előírt fajlagos mutató, az MNB-ben ennek vetítési alapja az éves statisztikai átlaglétszám (2013: 727,4 fő).

** : Energiafelhasználáshoz és utazáshoz kapcsolódó, összes kibocsátás

***: A növekedése egyrészt a Logisztikai Központ zöld területének locsolásához szükséges vízigény növekedésére, másrészt a Szabadság téri épület gépészeti rendszerének többletfelhasználásához kapcsolódott.

n.e.: a fajlagos mutató nem értelmezhető

2. sz. táblázat
Az MNB környezeti teljesítmény 2013. évi, bázis indikátorai

	2013	R (2013)*
Energia (kWh)		
Villamos energia	6 832 907	9 393,6
Fűtés, melegvíz előáll. energia	3 854 253	5 298,7
Anyag felhasználás		
Papír (ív)	4 702 500	6 465
Csomagolóanyag (kg; pénzfeldolg.)	2 925	n.e.
Hulladék (kg)		
Kommunális hulladék	158 809	218,3
Szelektív műanyag	5 445	7,5
Szelektív üveg	1 666	2,3
Szelektív, megsemmisített papír	34 618	47,6
IT berend., egyéb elektronikai hull. nem veszélyes egyéb hulladék	3 295	4,5
Veszélyes hulladék	695	1,0
Összesen	113 614	156,2
Kibocsátások		
CO ₂ (teljes kibocsátás, tonna)**	5 179	7,1
CO ₂ (energia felhasználás tonna)	4 762	6,5
Nitrogén oxid (kg)	289	0,4
Szilárd anyag, por (kg)	19,42	0,0
Kéndioxid (kg)	0,24	0,0
Víz (m3)		
Hálózati vízfogyasztás	15 206	20,9
Vízfelhasználás saját kútból	7 190	n.e.
Biológiai sokféleség		
Zöld terület (m ² ; LOG KP.)	11 000	15,1
Beépítés mértéke (LOG Kp.)	10,6	n.e.
Fák száma (db. LOG Kp.)	164	n.e.

*R: Az EMAS Rendeletben előírt fajlagos mutató, az MNB-ben ennek vetítési alapja az éves statisztikai átlaglétszám (2013:727,4 fő).

** : Energiafelhasználáshoz és utazáshoz kapcsolódó, összes kibocsátás
n.e.: a fajlagos mutató nem értelmezhető

8. Kommunikáció

A Környezeti Politikában megfogalmazott célkitűzéseink konkrét célokká történő lebontásakor végzett elemzéseink során arra a következtetésre jutottunk, hogy egyfelől a munkatársak tudatformálása terén tartalékokkal rendelkezünk, másfelől a célkitűzések eléréséhez kidolgozott programjaink is akkor lehetnek sikeresek, ha a célokat mindenki ismeri és lehetőség szerint azonosul is velük. Erre az alapelvre építjük belső kommunikációnkat.

E Nyilatkozat honlapunkon történő közzétételével biztosítjuk, hogy a környezetvédelemmel kapcsolatos erőfeszítéseinket, céljainkat és a környezeti teljesítményünkben elért eredményeinket minden érdeklődő megismerhesse.

9. Környezetvédelmi vállalások

Az MNB vezetése elkötelezett az általa vezetett intézmény környezeti teljesítményének folyamatos javításában. A Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési Rendszerben előállított mutatószámok és eredmények alapján kerülnek megfogalmazásra a célok, illetve kidolgozásra a célok megvalósításához szükséges programok. 2014-2016 közötti időszakra az alábbi vállalásokat tesszük:

- **A Magyar Nemzeti Bank Környezetvédelmi Vezetési és Hitelesítési Rendszerét (KÖVHIR) fenntartjuk és továbbfejlesztjük.**
 - A KÖVHIR rendszert 2014-ben kiterjesztjük a Krisztina körüli telephelyre.
 - 2014-ben elvégezzük a hazai készpénzgyártásban érintett MNB leányvállalatok környezeti teljesítményének értékelését.
 - 2015 közepéig javaslatot készítünk a KÖVHIR leányvállalatokra történő kiterjesztésével kapcsolatban.
- **A MNB Székházra megszerezünk a BREEAM-In-Use követelményrendszer szerinti „Very Good” minősítési szintű tanúsítványt.**
- **2016 végén a teljes energiafelhasználásunk 10 %-kal alacsonyabb a 2013. évi bázisnál.**
- **2016 végén a CO₂ terhelésünk a bázishoz képest 10 %-kal alacsonyabb.**
- **Víztakarékos megoldásokat alkalmazunk az MNB irodai funkciójú épületeiben és a Logisztikai központban.**
- **Hulladékgazdálkodásunkat továbbfejlesztjük, 2016 végén a kommunális hulladék mennyisége 20 %-kal kevesebb lesz a 2013. évi bázisnál.**

10. Hitelesítési Záradék

Környezetvédelmi hitelesítő nyilatkozata a hitelesítésről és az érvényesítésről

Bodroghelyi Csaba EMAS hitelesítő személy EMAS környezetvédelmi hitelesítői nyilvántartási szám: HU-V-0004/2013 Akkreditált a következő hatáskörben: „Jegybanki tevékenység” K64 (NACE-kód) Kijelenti, hogy hitelesítette, hogy a Magyar Nemzeti Bank környezetvédelmi nyilatkozatában szereplő három telephelyet amelynek a nyilvántartási száma: HU-000023 teljesíti-e a közösségi környezetvédelmi vezetési és hitelesítési rendszerben (EMAS) való önkéntes részvételéről szóló, 2009. november 25-i 1221/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet valamennyi előírását.

E nyilatkozat aláírásával igazolom, hogy:

- A hitelesítés és az érvényesítés végrehajtása teljességében megfelel a 1221/2009/EK rendelet előírásainak,
- a hitelesítés és az érvényesítés eredménye megerősíti, hogy semmi nem utal arra, hogy a szervezet ne teljesítene a környezettel kapcsolatos hatályos jogi előírásokat,
- a szervezet (három telephelye) környezeti nyilatkozatának adatai és információi megbízható, hiteles és helyes képet adnak a szervezet összes tevékenységéről a környezetvédelmi nyilatkozatban meghatározott alkalmazási körön belül.

Ezen okmány nem egyenértékű az EMAS keretében való nyilvántartásba vétellel. Az EMAS keretében történő nyilvántartásba vételt kizárólag a(z) 1221/2009/EK rendelet szerint illetékes testületek végezhetnek. Ezen okmány nem használható fel önálló nyilvános közleményként.

Kelt 2014. július 15.

Bodroghelyi Csaba

A Magyar Nemzeti Bank Környezetvédelmi Nyilatkozata

2014

Nyomda: Prospektus–SPL konzorcium
8200 Veszprém, Tartu u. 6.